

תביעות קטנות ו שימוש בדיוון על "דרך הפשרה" – קורס באונ' חיפה – השופט נועה ערן

מבנה התווך:

1. הסבר מוסד "התביעות קטנות" – יתרונות וחסרונות, התייחסות החוק והפסיקה.
  - א. הнстדר הקבוע בסע' 60 לחוק בתים המשפט נושא משולב – התשמ"ד – 1984 – בתים משפטי לביעות קטנות.
  - ב. תקנות השיפוט לביעות קטנות (סדרי דין) התשל"ז – 1976.
  - ג. סדרי דין הנחוגים בתביעות קטנות.
  - ד. נטלי הוחכה (מאזן הסתברות במשפט האזרחי).
  - ה. התנהלות המשפט – השיטה האיניקויזטורית אל מול השיטה האדורסית.
  - ו. סמכות מקומית וסמכות עניינית (בسمכות עניינית ייבחנו המקרים שבהם ניתן לטעון בתביעות קטנות והדין המהותי).
  - ז. "ցց עיי עוויד" ואנו נציג חברות הביטוח.
  - ח. התביעה שכגד.
  - ט. דרך העילו על פה"ד שניין במסגרת תביעות קטנות – בנסיבות רשות ערעור לבימ"ש מחוזי הדן בעניין בשופט אחד.
  - י. שימוש בכלים אලטרנטיביים דוגמת גישור או הפניה לבורר במסגרת תביעות קטנות.
2. הסבר מושג הדיוון על "דרך הפשרה" – השימוש בכלים הדיוני ביבמה"ש האזרחי של הדיוון על "דרך הפשרה" לפי סעיף 79א לחוק בתים המשפט. השוואה בין דרך הדיוון האמוריה ובין מוסד התביעה קטנות. השימוש בדיוון על דרך הפשרה במסגרת תביעות קטנות.
  - א. משמעות הדיוון על "דרך הפשרה" בסע' 79א לחוק בתים המשפט.
  - ב. טיעונים بعد ונגד הحلך.
  - ג. אי חובה הנמקה ואי התערבות ערכאת ערעור.
  - ד. הסבר מושג "הדיוון הסופי" בביבמ"ש שבו יש מנת' (מחלקה לניטוב תיקים).
3. דוגמאות לסוג התיקים הנפוץ והנדוון במסגרת תביעות קטנות, כאשר יינתנו אף התייחסויות למקרים פרטניים ולא רק בסוגיה כוללת אליה מתיחסים ראש הפרקם האמורים:
  - א. סוגיית נקי רכוש לרכב ("פגימות פח") ושוויו רכב לצורך תגמולו ביטוח עפ"י החוק והפסיקה.
    1. סוגיות נקי רכוש לרכב והצורך בהוכחת רשלנות.
    2. סוגיות שווי רכב לצורך תגמולו ביטוח (דו"ח ועדת שphon והפסיקה).
    3. סוגיות הרשלנות התורמת בכניסה לצומת ומקומות אחרים והאיוון שמבצע ביבמה"ש.
    4. שאלת הקשר הסיבתי בחו"ד חמאי.
    5. שימוש בחו"ד מומחים בהקשר זה.

4. סוגיות תביעות בגין נפש – הוכחת חרשלנות – הקשי העובדתי בהוכחה – סוגיות
תום הלב – כשלון תמורה מלא או חלק – עגמת נפש – גודל הפיזי.
5. המהפהча החוקתית ומשמעותיה.

בבליאוגרפיה לкорוס באו' חיפה בנושא תביעות קטנות ודיון על "זרך הפשרה":

1. **תביעות קטנות:**
- דניאל ארנסט שופט בימ"ש השלום, תביעות קטנות בחוצת א. א. אילן.
  - נווה עוז, שופט בימ"ש השלום בקריות, מוסד התביעות הקטנות והאפשרות
ליישמו בתביעות אורחות, פורס ב- "חרשות השופטת", עלון השופטים בישראל,
אלין מס' 32 ספטמבר 2003.
  - ע"א 292/93 אריה סרבוז נע. אופק בע"מ, פד"י מ"ח (3), בעמ' 1773.
  - בר"ע (ת"א) 9524/80 אליל שולרייף ני משה תכלת פס"ד של כב' השופט מ. בן דרור
מביהם"ש המחזז בת"א).
  - בר"ע (באר שבע) 99/716 פרוייס חסיגל ני יהודית סבת (פס"ד של כב' השופטת
הנדל).
  - רע"א 00/742 חי בן ציון ני ימגדלן חי ליבטוח (בקשות רשות ערעור ופס"ד של
כב' השופטת שטרסברג כהן לעניין שווי רכב לצורך תגמול ביטוח).

הערה : מראה מקום של תביעות קטנות שעלייהם ניתנו פסקי דין, ניתן במהלך ההרצאות.

2. **דיון על "זרך הפשרה":**
- ע"א 00/6095 מ"י משרד הפנים ני סאלח חיבאווי, רשות האחוות והשווין, חינו סלמו ראש המועצה המקומית גויליס, פד"י נ"ח (2) עמ' 1.
  - ע"א 80/757 ברמו קלירסה ני איילון חי לביטות, תק' – על 90(3), עמ' 656.
  - ע"א 96/4155 חיפה, זיגנער מוחמד ני מיכל כרמל תעשיות קרטונו בע"מ, דינם מחזזים, כרך כ"ו (6) עמ' 605.
  - רע"א 01/3876 ש. פלטט בע"מ / הפניקס ני עמרם שיטרמן, פדאור 01(2), עמ'
212.
  - ע"א 95/3958 אדמונד שמעון ני עזבון חמנוח אלפרד שמעון ואח', תק' – על 96(1),
עמ' 487.
  - ע"א 97/1639 אנגיאפוליס בע"מ ואח' ני הקסטודיה אינטראציונלה זהה טרה סנטה,
פד"י נ"ג (1) עמודדים 349-337.
  - רע"א 96/6756 זונשוולי יצח' ני חוץ חבר ל תעשיות מתכת בע"מ, תק' – על 97(4),
עמ' 622.
  - ע"א 89/237 נסאר נ נסאר, תקדין עלין 191(1) עמ' 553.
  - ע"א 70/188 סלוביק בע"מ ני ציון מזרי, פד"י כ"ד (2) עמ' 754, 758.

לענין המהפהכה החוקתית

.5

- א. חוק יסוד בבוד האדם וחירותו, חוק יסוד חופש העיסוק.
- ב. אהרון ברק, המהפהכה החוקתית - זכויות יסוד מוגנות, משפט ומשפט 'תשנ"ב, עמ' 9-35.
- ג. המהפהכה החוקתית – תיאור מציאות או נבואה המגשימה את עצמה, ספר בהוצאת המכון הישראלי לדמוקרטיה בעריכת רות גבעזון.
- ד. א. ברק, כבוד האדם כזכות חוקתית, הפרקליט מ"א, חוברת ג', תשנ"ד עמ' 271.
- ה. נאומו המלא של נשיא ביתם"ש העליון בכנס לשכת עוה"ד באילת Mai 2003, הصادם התפרסם בידיעות אחרונות כ"ה באיר תשס"ג מיום 27/5/03, עמ' 16-17.
- ו. ע"א 93/93, רע"א 1908 ואח' – בנק המזרחי המאוחד בע"מ ואח' נ' מגדל כפר שיתופי ואח', פד"י מט' (4), עמוד 221.
- ז. זאב סגל – הפעלת NSK يوم הדין בבדיקה חוקתית – הדרורים בעקבות המודול הבריטי, משפט ומשפט ברך ר', חוברת 2, מ- 4.03, עמוד 337.
- ח. אריאל בנדור, 4 מהpecות חוקתיות? משפט ומשפט, ברך ר', חוברת 2 מ- 4.03, עמוד 305.
- ט. בכ"ז 212/03 – חירות התנועה הלאומית נ' יי"ר וועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-
- י. 16, פורסם תק-על 2003 (1), 287.
- כ"ז 651/03 – האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' יי"ר וועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 16, רע"מ, בל"ד, פורסם תק-על 2003 (1), 445.
- י"א. בכ"ז 3511/02 – עמותת הפורום לדין קיום בנגב ואח' נ' משרד התשתיות ואח' – פורסם פד"י נ' (2), עמוד 102.

קורס בינוי: תביעות קטנות לדין על דרך הפשרה.

מרצה הקורס: השופט נועה עון

חוברת קייסים:

טעמאות ענייניות, מקומיות:

1. יוסי נסע עם משפחתו לאילת. ביציאה מאילת אחרי חופה מפנקת ומרגיעה פגע בו רכב בעוצמה מהוחר. הניג סירב לחתת אחריות. יוסי הגיע תביעה קטנה בbiham"ש בקריות. הצדדים חתיכבו לדין, הנטבע טען לחוכר סמכות מקומית, מה דעתך? מה יקרה השופט?
2. יוסי החל לעבוד במלעדת "ארזים". סוכם כי קיבל בגין כל יום עבודה 150 ש"ל. לאחר מס' ימי עבודה במלחכם שולם שכרו, סירב המעבד לשלם את שכרו בגין יום עבודה בטענה שישוי לך מהקובפה כספים שלא מגיעים לו. יוסי תבע את המעבד בbiham"ש לתביעות קטנות – מה דעתך?
3. יוסי נפגע במהלך העבודה. הפגיעה לא חוותה נכות. יוסי לא עבד בחודש בעקבות הפגיעה. יוסי תבע 30,000 ש"ל את המעבד וחבי הביטוח שלו בbiham"ש לתביעות קטנות – מה דעתך?
4. יוסי קנה במול טוב בבית חדש. בית חתגלו לקויה בניה רציניות, יוסי פנה "למומחים" – חב' חמתמחה במתן חוות דעת בגין לקויה בניה. מומחה מסוים החב' נתן לו חוות שלפיה יש 50,000 ש"ל לקויה בניה בבית החדש. יוסי הגיע תביעה קטנה והגביל את התביעה לטכסם של 33,800 ש"ח בלבד – גבול סמכותו העניינית של biham"ש לתביעות קטנות – הקובל טען בדיון שיש להעביר את התביעה לדין כתביעת אזרחות – מה דעתך?
5. עמי סובל ממחללה קשה של ניוון שרירים. עמי רכש בת"א כורסא מיוחדת לשימוש בبيתו. הכורסא נרכשה בנסיבות מיוחדות המספקת ריחוט לנכים ויש לה סניף אחד בת"א. המנגנון חמיווחד של הקורסא נשבר. עמי פנה לחנות, אשר סירבה לחתת אחריות וטענה ששימוש לא נכון מצדיו של עמי בכורסא גרם לשביות המנגנון. עמי הגיע תביעה בbiham"ש לתביעות קטנות בקריות – בעל החנות טען לחדר סמכות מקומית ועמד על כך שה התביעה תידון אך ורק בת"א – מה דעתך?
6. עמי רכש פוליסת תאונות אישיות. בפוליסה מצוי תנאי מפורש כי כל התביעה נגד חב' הביטוח תדוען אך ורק בbiham"ש המוסמך מבחינה מקומית, הוא biham"ש בת"א – יפו. עמי נפגע בתאונת שלא חוכרה ע"י חב' הביטוח. עמי תבע את חב' biham"ש בקריות – החברה טענה החדר סמכות מקומית – מה דעתך?

זקי רכוש לרכב – שמי רכב וחשיבותם של עדות

1. רכבו של יוסי נפגע וניזוק מאחור ע"י רכבו של עמי. יוסי פנה לשמי אשר המליך על החלפת הפגוש האחורי בפגוש מקורי חדש שעלותו 5,5 נס. כאשר פנה יוסי לחבר' חבטוח של עמי הופתע לגלות שהbij' הביטוח אינה מוכנה לשאות בעלות פגוש מקורי חדש אלא רק פגוש תחלפי שעלותו 1,500 נס בלבד. עמי בבר נתן שיק בטחון למושך ע"ס 5,000 נס. עמי תבע את bij' הביטוח ב ביחמיש | לתביעות קטנות. מה סיכון תביעתו?
2. עמי לא הצליח בתביעתו והחליט לטעות את השמי שנתן לו את חוות' על החלפת פגוש מקורי חדש, ואת המושך שהחליף את הפגוש – מהם סיכון תביעתו?
3. רכבו של יוסי נפגע מאחור ע"י עמי. כשהיצאו מהרכבים טען עמי שIOSI חזר ברוורס עט רכבו ופגע בו. ברכבו של יוסי ישבה אישתו. הוגשה ע"י השניים תביעה ותביעה שכגד, יוסי לא הביא לדין את אשתו עדיה – מה סיכון תביעתו?
4. אותה מסכת עובדות כמו האמור בשאלת 3, אך הפעם היה עד חיצוני שראה את החורע אשר התרחש בתינוי. מישקה החומר הרומי, אף אחד מחצודים לא הביא את מישקה עד במשפט – מה משמעות הדבר?
5. לאחר שעמי פגע ברכב של יוסי מאחור. ביקש יוסי מכתב שהוא מודה באחריותו לתאונה. עמי הסכים וכתב "פגעיbij ברכבו של יוסי מאחור". יוסי פנה לשמי אשר הערך את נזקיו ב- 10,000 נס עקב הפגיעה מאחור. עמי טען כי מדובר בפגיעה קלה יותר בסדר גודל של לא יותר מ- 1,000 נס ולען IOSI ניפח את נזקיו – מה דעתך?
6. רכבו של יוסי ניזוק כתוצאה מעליה על מהמורה גדולה שהיה בכביש. כתוצאה מהפגיעה במחומרה חוסט רכבו של יוסי ופגע בעמו. לIOSI נזקים בקידמת הרכב ומתחתיו. יוסי פנה לשמי לצורך העריכ נזקיו והגיע לתביעה קטנה, כנגד העירייה שביצעה את העבודות. העירייה הכתישה את חבותה ואת הנזק וביקשה להעיד את השמי שנתן את חוות' על חוות' דעתו – מה דעתך?

.7

יוסי היה מעורב בתראונת שרשרת.
 יוסי היה הרכב הראשון בשירותו, מאחוריו היה רכבו של עמי ומאהורי רכבו של מישקה. עמי טען שרכבו נחדר ע"י רכבו של מישקה כנגד רכבו של יוסי.
 יוסי תבע את עמי בלבד שכן הוא זה שפגע בו מאחור – מה דעתך?

.8

רכבו של יוסי נזוק בתאונת עצמית. יוסי פנה לחבר הביטוח שלו בתביעה להפעלת הפלישה. חב' הביטוח חוציאה חוקר לבדוק את המקורה ומסקנות החוקר היו שלא ייתכן שככל הנזקים אותן טובע יוסי נגרמו בתאונת עצמית זו. חב' הביטוח טענה "מרמה" וביקשה להזכיר את יוסי.
 החוקר הגיע לתביעה קטנה – כיצד על יוסי להעיר ל התביעה שczו, האם התביעה רואיה בכלל להזכיר בתביעה קטנה.

.9

בעבודות המצוינות בשאלת 8 – חב' הביטוח מציעה פוליגרפ, אם יוסי י יצא דובר אמת ותתקבל התביעה, ואם י יצא דובר שקר היא תדחה. חב' הביטוח תממן את הבדיקה.
 יוסי מתלבט, בהתחלה מסכים וחותם על הסכם פוליגרפ, אך י"כ מתחרט ומגיש התביעה בבי"ש לטענות קטנות. במהלך המשפט מוצע בשנית ביצוע בדיקות פוליגרפ – מה דעתך?

.10

יוסי פנה לשראי רכב, לאחר שרכבו נזוק מאחור ע"י עמי.
 השמאי הערך את הנזקים בשיעור של 8,500 ל"נ נזק, 1 – 2,000 ל"נ ירידת ערך. בגין שירותו גבה השמאי שכ"ט בשער של 1,000 ל"נ.
 חב' הביטוח של עמי הכירה בכל הנזקים כולל ירידת ערך, אך טענה כי שכ"ט השמאי מוגום ובלתי פרופורציונלי לגובה הנזק וփחתה 35 ל"נ מהחסכום שצווין.
 עד ציינה חב' הביטוח כי אין מקום לפסק בגין הווצאות מוגומות לחם טווען השמאי בחומר דעתו כולל הווצאות משרד (עלומים) נסיעות וציינה כי אין הצדקה לפסוד את העלוויות המשדרות של השמאי – מה דעתך?

.11

יוסי חסך כספ בעבודה קשה והגשים את חלום חייו בקניית רכב חדש.
 כשחוציא את הרכב מהסוכנות (cashinilominim עד עליו) פגע בו רכב מאחור בצומת. הנזק היה קטן יחסית – 1,000 ל"נ, אך יוסי סבר שמדובר לו עוגמת נש בנוסך לנזק לרכב ותבע 6,000 ל"נ בבי"ש לטענות קטנות – מה דעתך?
 האם דעתך הייתה משתנה אם הנזק היה גדול הרבה יותר בשיעור של 10,000 ל"נ?

.12

בדרכ לחופה פגע עמי במכוניתו של יוסי אשר היה ברכב עט בחירות ליבו רינה. כתוצאה מהפגיעהஇ איחרו השנים לחופה ואף נגרמו להם נזקי גופו שהעיבו על יכולתם לركוד ולשם זה בחופתם. יוסי ורינה תבעו בנוסף לנזקי הרכוש לרכב בתביעות קטנות, רכיב של עוגמת נש – האם עתר השופט לדרישות?

סעיף 42 א' לפק' תראיות – פס"ד פלילי מרשיע חלוט בהליך אזרחי/תביעה קטנה.

1. יוסי הורשע בבית דין לטעורה על פי הודהתו בנסיבות נסעה בקורס באור אדים. הונsha תביעה קטנה נגד יוסי עמי אשר נגרמו לו נזקי רכוש כתוצאה מפגיעה הרכוב של יוסי, במהלך הಹיש יוסי כי נסע באור אדים וטע כי עמי נסע באור אדים. לחילופין, טען יוסי, כי עמי נכנס לצומת במהירות גבוהה, דבר המחייב להשิต עליו אחריות. מה דעתך?
2. יוסי ועמי חם שכנים. יוסי ועמי מסוכסים מזה זמן רב. יוסי טען, כי עמי חבט בפרצוףו וגרם לו לשבר באף. לאחר תלונה במשטרה וחקירה הוגש כתוב אישום נגד עמי. עמי הבהיר את חבותו וטען, כי עמי הוא זה שתקף אותו וגרם לו לנזק גוף. תיקו של עמי נקבע לחוכחות בביבמ"ש הפלילי. במקרה, הגיע יוסי לתביעה קטנה ע"ס 10,000 נ"ח. איך ינהג השופט?
3. כנגד יוסי והונsha כתוב אישום בגין חבלה חמורה עקב כניסה לצומת באור אדים. יוסי כפר בחבותו. עמי הגיע נגד יוסי לתביעה בגין נזקי הרכוש שנגרמו לו וסרב לכל הצעה של השופט להמתין עד שביהם"ש הפלילי יאמור את דברו. לאחר שמיית תראיות (עדות יוסי ועדות עמי, ללא עדים נוספים) זחה השופט בתביעות קטנות את התביעה של עמי בגיןוק שמדובר בגריסה מול גירסה. לאחר דחיה זו הודיע יוסי כי הוא חוזר בו ממחפירה בכתב האישום והודה כי הוא זה שנסע ברכב באור אדים. האם עמי יכול לשוב ולהתבע את יוסי ובאיזה עילו?

נקוי ונפש:

1. אלעד נסע לתורכיה במסגרת נסיעת צירטר. הנסעה התעכבה 5 שעות ואלעד הגיע בשעת לילה מאוחרת, כאשר לא הייתה לו ארוחת ערב. לדאבורן ליבו של אלעד, המזון בחדרו היה מוקולק ומוזובר בחודש אוגוסט, כאשר בחוץ הטמפרטורה מגיעה עד לכדי 35 מעלות בצל ביום ו- 28 מעלות בלילה. אלעד סבל סבל רב במהלך 5 ימי החופשה. החופשה עלתה 5,000 נ"ח, כאשר הגיע ארץ חגש התביעה על סך של 15,000 נ"ח. מה סיכון התביעתו.
2. אלעד נסע לחופשה באירופה. במסגרת החופשה מיה אמר לറבל רכב שכור גדול עבר חמישת בני משפטתו. בפועל קיבל פיאט קטנה וכל בני המשפחה נזחסו אל תוך הרכב הקטן יחד עם המזוזות. אלעד התקשה מאוד בהဏיות באירופה והדבר גרם לו לטענתו לסלול וועגמת נש. החופשה המשפחתית עלתה 20,000 נ"ח. אלעד הגיע לתביעה ע"ס 15,000 נ"ח. מה דעתך?
3. אלעד נסע לחו"ל עם אל-על. הטיסה יצאה בזמן והיתה סבירה לחלוtin. בחזרה התעכבה חטיסה משך 4 שעות וזאת לאחר שהתרבר שהטייסים נתקו בפקק תנועה בלתי מתוכנו עקב שביתה פרטיאת ספרצה של נהגי האוטובוסים והמוניות באיטליה. האם לאלעד יש עילת תביעה?